

V tentýž den, kdy právní předpis nabývá publikací ve Sbírce zákonů platnosti, je možno jeho text získat v elektronické podobě na adresách www.sbirka.cz a www.sagit.cz.

...právo v přímém přenosu

Téma dnešní recenze – právní zdroje na internetu – je nesmírně široké, a tak následující řádky mohou být jen letmým pootevřením dveří do světa, jehož mapování nikdy neskončí. Před třemi lety vyšla v Německu publikace pro právníky^{1/}, která obsahuje přes 300 stran internetových adres s anotacemi. Kolik dílů by měla dnes, si netroufám odhadovat.

Internet je masivním zdrojem informací o právu a jeho interpretaci pro všechny kategorie uživatelů i zdrojem informací o všem, co právník potřebuje k výkonu své činnosti.

Těmi, kdo prezentují své webové stránky, jsou buď přímo tvůrci právních předpisů, nebo producenti či garanti právních informací v širším slova smyslu (směrnic, registrů, knih, časopisů, CD-ROM). Druhou skupinu tvoří tvůrci různých katalogových, poradenských a diskusních serverů, pro něž je internet základní existenční platformou. A třetí skupinou jsou pak různé organizace, firmy i jednotlivci, kteří sami nejsou nositeli právních informací, pouze je sdružují na svých stránkách podle určitého oboru či zájmu.

Nabídky firem produkujících **právní informační systémy** mají různou úroveň – od základní informace o produktu přes demoverzi po elektronickou objednávku (www.inzag.cz, www.softbooks.cz, www.konzulta.cz, www.kubdat.cz, www.mrp.cz, www.juridix.cz, www.stormware.cz) či přehled všech zařazených dokumentů s anotacemi anebo plnými texty novinek, často také s možností on-line aktualizace (www.atlascon.cz, www.mp-soft.cz). Na adrese www.byll.cz je k dispozici 900 rozhodnutí Ústavního soudu včetně plnotextového vyhledávání, tipy na zajímavé stránky a možnost placeného on-line připojení a využívání ASPI. On-line aktualizaci elektronického Obchodního věstníku umožňuje adresa www.profidisk.cz. Za pozornost stojí adresa www.justis.cz, kde je nabízena automatická replikace systému JUSTIS. Tvůrci systému dali vzniknout i internetovému časopisu pro právníky LEXFORUM (www.lexforum.cz) a vytvořili tak prostor pro diskusi a pro aktuality z právního světa.

Služby pro právníky jsou zastoupeny např. nabídkou softwaru pro různé výpočty (FinKalk a AdvoKalk na adrese www.lionet.cz), pro práci s dokumenty (www.trigan.cz), pro vzory smluv a žalob (www.sklenda.cz) či dokonce pro vedení celé advokátní a notářské kanceláře (www.dimano.cz).

Velká **právnícká nakladatelství** samozřejmě předkládají svoje produkty už i s možností přímého nákupu do virtuálního košíku. Provázejí je buď anotacemi (www.beck.cz, www.codexbohemia.cz, www.linde.cz, www.orac.cz), nebo přímo plnými texty článků.

Na adrese www.dashofer.cz najdeme také e-mailové noviny k diskusi na různá témata, i rubriku zahrnující odpovědi odborníků k daňové a účetní problematice. Nejširší nabídku připojených služeb a informací má dnes nakladatelství Sagit (www.sagit.cz), kde je možné získat zdarma přístup

k předpisům publikovaným od roku 1998 ve Sbírce zákonů a od roku 1999 ve Finančním zpravodaji. Jsou zde stručné anotace i celý text, zvláštní upoutávky na novinky i možnost, aby uživatelé dostávali aktuální informace pravidelně do své schránky.

Seznamy odkazů na **státní orgány**, které se podílejí na tvorbě právních předpisů, a na další instituce, které právo aplikují, najdeme na velkém počtu stránek. Jedna z možných cest vede přes adresu www.seznam.cz/instituce. Základem je ovšem **oficiální server státní správy** www.sisscr.cz. Část již byla uvedena na těchto stránkách v čísle 2 letošního roku ^{2/}. Proto jen stručně doplním, že především server Poslanecké sněmovny www.psp.cz je neocenitelným zdrojem informací o osudu různých návrhů právních předpisů, jdoucím hluboko do historie. Aktuální texty doplněné poučnými důvodovými zprávami, stenografické záznamy z jednání a přehled o hlasování poslanců samozřejmě také nechybí.

Není těžké objevit ani informace o činnosti vlády (www.vlada.cz), prezidenta (www.hrad.cz) či jednotlivých ministerstev a úřadů. Úroveň prezentace a obsahu je však různorodá. Na vládním serveru stojí za pozornost materiál z května 1999 ke Státní informační politice. Velké množství užitečných informací pro občany nabízí přehlednou formou (například i rejstřík pojmů) Ministerstvo vnitra (www.mvcr.cz). Ostatní ministerstva zpřístupňují seznamy resortních právních předpisů (www.mze.cz), texty návrhů zákonů, seznamy organizačních složek apod. Bezkonkurenčně nejužívanější je určitě často uváděný a oceňovaný Obchodní rejstřík (www.justice.cz) Ministerstva spravedlnosti.^{3/}

V poslední době uveřejnilo Ministerstvo spravedlnosti na této adrese i seznamy soudců a státních zástupců a tolik diskutovanou koncepci reformy soudnictví. Úřad průmyslového vlastnictví nabízí na adrese www.upv.cz/patenty.htm konkrétní právní předpisy, instrukce, formulář přihlášky včetně zahraniční, patentové rešerše atd. Z oblasti životního prostředí lze doporučit adresu www.env.cebin.cz – elektronickou knihovnu MŽP, zejména plné texty periodik Věstník a Zpravodaj. Nesmíme zde opomenout ani velkou sféru obecních vyhlášek umístěných na serverech jednotlivých měst a obcí a přístupných například na adresách www.mesta.cz (Svaz měst a obcí) nebo www.munet.cz/vyhlasaky/Default.htm.

Dalším velmi pozitivním počinem je zkušební provoz informačního systému **ARES – Administrativní registr ekonomických subjektů**. Ministerstvo financí tak na www.info.mfcr.cz/ares/ares.html zpřístupňuje údaje z obchodního a živnostenského rejstříku, statistického registru ČSÚ jakož i registru plátců spotřební daně a DPH.

To už se přesouváme do další oblasti informací, které souvisí s právem i právníky. Jsou jimi **databáze osob a firem**. Cesta k nim vede přes adresy úřadů a komor (například www.notarkom.cz). Vítaný bude i specializovaný server iuridica.eunet.cz, na němž by neměl chybět žádný expert nebo specialista. Na www.fiscr.cz je dostupná jedna z variant seznamu firem v ČR. Přístup k firemnímu monitoru na adrese www.infomag.cz je placenou on-line službou. Obdobným produktem, ale bez přímého přístupu, je také MERIT– CDF, nabízený na adrese www.meritum.cz. Určitě často navštěvována je adresa www.nefibohemia.cz. Obsahuje totiž monitoring platební kázně – databázi neplatičů, podchycující dluhy ve výši 733 milionů. Další zajímavé informace pro občany i jejich právní zástupce jsou v databázi odcizených a leasingových vozidel – najdete ji na adrese www.infocar.cz.

Na tom, že v den publikace právního předpisu si jeho text můžeme přečíst na internetu, mají zásluhu autoři serveru www.sbírka.cz. Nabízejí po čtyři týdny od vyjití publikace bezplatný přístup ke **Sbírce zákonů**. Starší předpisy od roku 1990 lze získat za úplatu v elektronické nebo tištěné podobě. Metody vyhledávání jsou obdobné jako v jiných informačních systémech – dle čísel, autorů, hesel apod. V posledních týdnech přibýly i texty Finančního zpravodaje od roku 1991 a k dispozici jsou i aktualizovaná znění předpisů.

Elektronické poradenské služby jsou orientovány zejména na podnikatele. Server *business.center.cz* je nabízí bezplatně, částečně bezplatný je též server *www.ihned.cz* (dostupný i na adresách *www.weboffice.cz* a *www.cabria.cz*). Jsou zde například plné texty časopisu Právní rozhledy s judikaturou od roku 1993, diskusní skupiny, právní předpisy, vzory smluv a podání, účetní a daňová poradna, výpočty (daně, odpisy, zdravotní a sociální pojištění), encyklopedie (daně, účetnictví, právo v reklamě), Obchodní věstník.

O bezplatné poradenství, nebo alespoň o prostor pro výměnu zkušeností se pokoušejí i jiné servery. Na *www.vzdelani.cz* byla právní poradna pro přílišný nápor dotazů přerušena (archiv zůstává) a je dnes nahrazena poradnou ekonomickou a daňovou.

V rámci našich **katalogových serverů** nás další skupině informací o právu a pro právníky zřejmě nejlépe přiblíží adresa *www.seznam.cz/Spolecnost/Zakon_a_pravo/*. Uspořádání je ale podle abecedy, a tak zde v jedné řadě leží nabídky služeb advokátních kanceláří vedle žádosti o civilní službu a vedle pokusů různých institucí, firem i jednotlivců tematicky sdružit odkazy na právnícké zdroje, případně na samotné texty předpisů, vzorů či podání. Za pozornost stojí například "České pracovní zdraví a bezpečnost" (*www.markl.cz*) a "Český stavební informační systém" (*www.abf.cz*). Spousty článků a zajímavých informací z celého světa od roku 1996 z oblasti počítačového a internetového práva obsahuje i známá adresa *www.svet.namodro.cz*.

Sympaticky působí server na adrese *www.ekolist.cz/zakony.stm* s ekologickými předpisy. Celou problematiku financí přehledně pokrývá stejnojmenný server *www.finance.cz*.

Indexové vyhledávání tak obecného pojmu, jako je právo, je určeno opravdu pro velmi trpělivé povahy, katalogové servery také nejsou optimální, a tak stále trvá potřeba vytvářet nové, přehledné stránky. "**Český právnícký informační a publikační server**" *www.juristic.cz* vzniká na plzeňské právnícké fakultě a je nutno zdůraznit, že se jedná o studentský nekomerční projekt, určený zejména pro studenty, ale i pro právníky v praxi a ostatní občany. Struktura, obsah a především tvůrčí kolektiv jsou teprve ve stadiu zrodu, ale již dnes je možno říci, že pokud se podaří získat dostatek dobrovolných spolupracovníků, bude tento server patřit k tomu nejlepšímu, co nám internet nabídne. Nerušení reklamami si můžeme přečíst první studentské diplomové práce nebo např. grafické znázornění tvorby obecních vyhlášek, dostaneme se na všechny důležité právnícké servery a v plánu je i registrace absolventů právníckých fakult, nabídka stáží a zaměstnání i prostor pro nekomerční občanská sdružení nabízející svoji pomoc občanům. První vlašťovkou jsou stránky Bílého kruhu bezpečí. Předpokládám, že v době od redakční uzávěrky (23. 8. 1999) do publikace článku se obsah serveru ještě zkvalitní, a že by tedy mohl aspirovat na ocenění Chip Tip ve svém oboru.

Samostatnou kapitolou jsou informace o právu jednotlivých zemí, o mezinárodních dokumentech a o evropském právu. Vzhledem k německé jazykové orientaci jsem si mohla ověřit, že stránek obsahujících právní informace je nepřeborné množství, stejně jako pokusů o přehledný přístup k nim. Proto se vždy obracím na vysokoškolská pracoviště, která mají několikaletý náskok před našimi právníckými fakultami. Mohu jen a jen doporučit stránku profesora P. Madera ze Salcburku (*www.sbg.ac.at/oej/jurlinks/menu.htm*). Najdeme zde i starší pokus o výukové programy pro právníky. Modernější, virtuální výuku občanského práva včetně zkušebních otázek nabízí *www.tu-berlin.de/~ifr1/BGB/info.htm*. Velké zkušenosti mají i autoři v Saarbrückenu (*www.jura.uni-sb.de/projekte/online/*). Stránka s adresou *www.uni-bayreuth.de/students/elsa/jura/geo/jurweb-geo-home.html* nabízí právní informace podle jednotlivých zemí – ke každé něco, byť by to byl jen parlament. Dalším obsáhlým serverem je *www.bib.uni-mannheim.de* nebo *www.juris.de*.

Existují i elektronické časopisy pro právníky zajímající se o informatiku – JUR PC (www.jurpc.com) nebo DATAGRAPH (www.datagraph.at). Zajímavé informace lze najít na adrese www.rechtsforum.de, základní informace o rakouské sbírce zákonů obsahuje adresa www.verlagoesterreich.at (přístup k textům je třeba zaplatit).

Pro německy mluvící země lze použít prohledávací program FAHNDER na www.vrp.de/suche/fahnder/anmelden.htm. Pro anglicky mluvící pak www.lawcrawler.com, www.lawgu.ru.com.

K dispozici je i rejstřík www.findlaw.com nebo, obdobně jako v našem Seznamu, lze vyhledávat v katalogu www.yahoo.com.

Ještě než začnete hledat prameny evropského práva (www.europa.eu.int), vám doporučím stránku www.aip.cz, kde firma Albertina v rámci Kalendáře akcí nabízí v PowerPointu prezentaci ing. Jiřího Palivce z Úřadu vlády ČR. Seznámíte se česky se strukturou a způsobem hledání v Celexu – informačním systémem o právu EU. Přístupy do databází jsou placené.

Tentokrát na závěr nečekejte žádné doporučení ani hodnocení. Tento (možná až příliš hutný) text měl za cíl vám jen přiblížit právní problematiku z pohledu aktuální nabídky internetových stránek. Pokud vám přinesl zajímavé podněty pro řešení vašich problémů, pak svůj účel splnil.

JUDr. Danuše Spáčilová

^{1/} Kröger, D. – Clasen, R. – Wallbrecht, D.: "Internet für Juristen." Berlin 1996, 337 str.

^{2/} Pegner, M.: Velký bratr o vás ví. Chip 1999, č. 2, str. 92.

^{3/} Výpis z rejstříku může být užitečný i při představení firmy, která nabízí na internetu své zboží – z oblasti našeho zájmu jde např. o adresu www.konzulta.cz. Uvádím ji jako protiváhu k takovým stránkám, na nichž autoři zůstávají zcela v ilegalitě. Zkuste si napsat www.paragraf.cz. nebo www.bezdane.cz.